

PUNJAB PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMBINED COMPETITIVE EXAMINATION
FOR RECRUITMENT TO THE POSTS OF
PROVINCIAL MANAGEMENT SERVICE -2020

SUBJECT: PERSIAN (PAPER-I)

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

NOTE:

- i. All the parts (if any) of each Question must be attempted at one place instead of at different places.
- ii. Write Q. No. in the Answer Book in accordance with Q. No. in the Q. Paper.
- iii. No Page/Space be left blank between the answers. All the blank pages of Answer Book must be crossed.
- iv. Extra attempt of any question or any part of the question will not be considered.

Attempt All Questions. Attempt in Persian, Urdu or English.

- Q No.1** What do you Know about Pahlawi Literature? **(10 Marks)**
- Q No.2** Write a Detailed note on Persian's Influence on Urdu. **(10 Marks)**
- Q No.3** Trace briefly the development of Persian Literature under the Ghaznavids. **(15 Marks)**
- Q No.4** Write a note on the life and works of Saadi Sherazi, examining critically his contribution to Persian lyric. **(15 Marks)**

OR

Hassan Sajzi was at once a great writer, a great Poet, a great scholar and a great mystic – Elucidate.

- Q No.5** Give a life sketch of Masoud Saad Salman and estimate his position as a poetic imprisonment. **(15 Marks)**

OR

Write a note on the life and poetry of Parveen Ietesami.

- Q No.6** The Mongol period was marked by the domination of mysticism in Poetry. Do you agree? Elucidate your answer. **(15 Marks)**

OR

Sketch briefly the development of Persian literature under the Moghals of India.

- Q No.7** Pick the correct answer of TEN statements only. **(20 Marks)**

- (i) Rodaki Samarqandi lived during the period of:
 (A) Ghaznavids (B) Mughals (C) Samanids (D) Taimurids
- (ii) Ferdowsi's dedicated his Shahnameh to:
 (A) Mahmood Ghaznawi (B) Akbar (C) Balban (D) Ismail Safawi
- (iii) Mathnawi "Matla-ul-Anwaar" was composed by:
 (A) Farrukhi Sistani (B) Amir Moezzi (C) Amir Khusrow (D) Nizami Ganjawi
- (iv) Urfi Shirazi came to sub-continent during the reign of:
 (A) Ghaznavids (B) Tughlaqs (C) Khiljis (D) Mughals
- (v) The book "Qaboos Nameh" was written in:
 (A) 3rd Century AH (B) 4th Century AH (C) 5th Century AH (D) 6th Century AH
- (vi) The Mathnavi belongs to Attar Nishapuri:
 (A) Mantiq-ul-Tair (B) Khosrow-o-Shirin (C) Matla-ul-Anwar (D) Haft Paykar
- (vii) The author of "Seh Qatreh Khoon" is:
 (A) Nizami Uroozi (B) Sadiq Hidayat (C) Amir Khusrow (D) Abu'l Fazl
- (viii) The Mathnavi was versified by Sa'di Shirazi:
 (A) Shahnameh (B) Boostan (C) Musafir (D) Hadiqat-ul-Haqiqat
- (ix) "Baharatan" was written by:
 (A) Sa'di Shirazi (B) Mirza Ghalib (C) Allama Iqbal (D) Abdul Rahman Jami

- (x) Rumi belongs to:
(A) 5th Century AH (B) 6th Century AH (C) 7th Century AH (D) 8th Century AH
- (xi) Allama Iqbal's first book of poetry was named:
(A) Javid Nameh (B) Asrar-e-Khudi (C) Payam-e-Mashriq (D) Zaboor-e-Ajam
- (xii) "Meh-e-Nimruz" was written by:
(A) Allama Iqbal (B) Amir Khusow (C) Sadiq Hidayat (D) Mirza Ghalib
-

PUNJAB PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMBINED COMPETITIVE EXAMINATION
FOR RECRUITMENT TO THE POSTS OF
PROVINCIAL MANAGEMENT SERVICE - 2020

SUBJECT: PERSIAN (PAPER-II)

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

NOTE:

- i. All the parts (if any) of each Question must be attempted at one place instead of at different places.
- ii. Write Q. No. in the Answer Book in accordance with Q. No. in the Q. Paper.
- iii. No Page/Space be left blank between the answers. All the blank pages of Answer Book must be crossed.
- iv. Extra attempt of any question or any part of the question will not be considered.

۱- درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک اقتباس کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ کریں: ۱۰

الف: ملك زاده اى گنج فراوان از پدر ميراث يافت دست كرم برگشاد و داد سخاوت بداد و نعمت بى دریغ بر سپاه و رعیت بریخت۔ یکی از جلسای بی تدبیر نصیحتش آغاز کرد کہ ملوک پیشین مرین نعمت را بسعی اندوخته اند و برای مصلحتی نهاده دست ازین حرکت کوتاه کن کہ واقعه ها درپیش است و دشمنان از پس نباید کہ وقت حاجت فرومانی۔ ملك روى ازین سخن بهم آورد و مرورا زجر فرمود و گفت مرا خداوند تعالی مالک این مملکت گردانیده است تا بخورم و ببخشم نہ پاسبان کہ نگاه دارم۔

ب: نقل است کہ کسی ابراهیم را هزار دینار آورد کہ: "بگیر" گفت: "من از درویشان نستانم"۔ گفت: "من توانگرم"۔ گفت: "از آن کہ داری، زیادت باید؟" گفت: "باید" گفت: "برگیر کہ سر همه درویشان تویی۔ خود این درویشی نمی بُود، گدایی بُود" و گفت: "سنگی دیدم در راهی افکنده، و بروی نبشته کہ: "برگردان و برخوان" بر گردانیدم و برخواندم، بدان سنگ نوشته بود کہ: "چون تو عمل نکنی بدانچہ می دانی، چگونه می طلبی آنچه نمی دانی؟"۔

۲- درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک اقتباس کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ کریں: ۱۰

الف: و از عوام گروهی دیدم کہ علم را بر عمل فضل نهادند، و گروهی عمل را بر علم۔ و این هر دو باطل است؛ از آن کہ عمل بی علم عمل نباشد۔ عمل آنگاه عمل گردد کہ موصول علم باشد تا بندہ بدان مرثواب حق را متوجہ گردد۔ چون نماز کہ تا نخست علم ارکان طهارت و شناخت آب و معرفت قبلہ و کیفیت نیت و ارکان نماز نبود، نماز نماز نبود۔ پس چون عمل بہ عین علم عمل گردد، چگونه جاہل آن را از این جدا گوید؟ و آنان کہ علم را بر عمل فضل نهادند ہم محال باشد؛ کہ علم بی عمل علم نباشد؛ از آن کہ آموختن و یادداشتن و یاد گرفت وی جملہ عمل باشد، از آن است کہ بندہ بدان مُثاب است۔ و اگر علم عالم بہ فعل و کسب وی نبود، وی را بدان هیچ ثواب نبود۔

ب: چون تفحص کردم از حال وی جز آن هیچ دیگر نداشت و آن را ایثار ما کرد، پس آن زال را گفتم مرا می شناسی؟ گفت نہ، گفتم من حاتم ام، باید کہ شما بہ قبیلہ ما آیی تا ما در حق شما تکلفی واجب دارم و حق آن ضیافت بگزارم، آن زن گفت: جز ابر مہمانی نستانیم و نان بہ بها نفروشیم، و از من هیچ قبول نکردند، من بدانستم کہ ایشان از من کریم ترند۔

س درج ذیل اجزائیں سے کسی ایک جزو کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ اور تشریح کریں:

۱۰

الف:

ای قوم بہ حج رفتہ کجائید کجائید
معمشوق تو ہم مسایہ دیوار بہ دیوار
معمشوق بی صورت معمشوق ببینید
صد بار از این راہ بدان خانہ برفتید
معمشوق ہمین جاست بیائید بیائید
در بادیه سر گشتہ شما در چہ هوائید
ہم حاجی و ہم کعبہ و ہم خانہ شما
یک بار از این خانہ بر این بام بر آئید

ب:

بیا کہ قصر اہل سخت سُست بنیاد ست
غلام ہمت آنم کہ زیر چرخ کبود
نصیحتی کنمت یاد گیر و در عمل آر
موجود رستی عہد از جہان سُست نہاد
بیار بادہ کہ بنیاد عمر ہر باد ست
ز ہر چہ رنگ تعلق پذیر آزاد ست
کہ این حدیث ز پیر طریقتم یاد ست
کہ این عجوزہ عروس ہزار داماد ست

۱۰

۴۔ درج ذیل اجزائیں سے کسی ایک جزو کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ اور تشریح کریں:

الف:

دل ز تن بردی و در جانی ہنوز
آشکارا سینہ ام بشگافتی
ملک دل کردی خراب ز تیغ کہن
ہر دو عالم قمیص خود گفتہ ای
در دہا دادی و در مانی ہنوز
ہمچنان در سینہ پنهانی ہنوز
وند راین ویرانہ سلطانی ہنوز
نرخ بالا کن کہ ارزانی ہنوز

ب:

بیا و جوش تمنای دیدنم بنگر
ز من بجرم تپیدن کنارہ می کردی
گزشتہ کار من از رشک غیر شرمست باد
شنیدہ ام کہ نہ بینی و نا امید نیم
چو اشک از سرمو گان چکیدنم بنگر
بیا بخاک من و آرمیدنم بنگر
بہزم وصل تو خود را ندیدنم بنگر
ندیدن تو شنیدنم شنیدنم بنگر

۳۰

۵۔ درج ذیل اجزائیں سے کئی ایک اجزا کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ اور تشریح کریں:

الف:

سجدہ می کز روی زمین لرزیدہ است
سنگ اگر گیرد نشان آن سجود
این زمان جز سربزیری ہیچ نیست
آن شکوہ ربی الاعلیٰ کجاست
ہر سراش مہر و مہ گردیدہ است
در ہوا آشفتنہ گردد ہم چو دود
اندرو جز ضعف پیری ہیچ نیست
این گناہ اوست یا تقصیر ماست

ب:

دل رہروان قریبی بہ کلام نیش دارے
چہ کنم کہ فطرت من بہ مقام در نسازد
چو نظر قرار گیرد بہ نگار خویروئے
ز شرر ستارہ جویم ز ستادہ آفتابے
مگر این کہ لذت او نرسد بہ نول خارے
دل ناصبور دارم چو صبا بہ لالہ زارے
تہد آن زمان دل من پے خوب تر نگارے
سر منزلی ندارم کہ ہمیرم از قرارے

تیر و سنان و خنجر و شمشیرم آرزوست
از بھر آشیانہ خس اندوزیم نگر
گفتند لب بھند و ز اسرار ما مگو
گفتند ہر چہ در دلت آید ز ما بخواہ

با من میا کہ مسلک شبیرم آرزوست
باز این نگر کہ شعلہ در گیرم آرزوست
گفتم کہ خیر نعرہ تکبیرم آرزوست
گفتم کہ بی حجابی تقدیرم آرزوست

من اندر مشرق و مغرب غریبم
غم خود را بگویم با دل خویش
سرود رفتہ باز آید کہ ناید
سر آمد روزگار این فقیری

کہ از یاران محرم بی نصیبم
چہ معصومانہ غربت را فریبم
نسیمی از حجاز آید کہ ناید
دگر دانائے راز آید کہ ناید

۱۵

درج ذیل اردو اقتباس کا فارسی میں ترجمہ کریں:

کہتے ہیں کہ نوشیروان عادل کے لیے شکار گاہ میں شکار کے کباب بنائے جا رہے تھے اور نمک نہیں تھا۔ ایک غلام کو نمک لینے کے لیے گاؤں میں بھیجا۔ نوشیروان نے کہا کہ نمک قیمتاً لانا، تاکہ روانج نہ پڑ جائے اور گاؤں تباہ نہ ہو جائے۔ لوگوں نے پوچھا کہ اس تھوڑی سی مقدار سے کیا فرق پڑے گا۔ تو نوشیروان نے کہا کہ آغاز میں ظلم کی بنیاد انتہائی کم تھی۔ جو کوئی آیا اس میں اضافہ کیا۔ یہاں تک کہ یہ ظلم اس انتہا کو پہنچ گیا۔

۱۵

درج ذیل سوالات میں سے کسی ایک سوال کا اردو یا انگریزی میں مفصل جواب لکھیے:

i۔ علامہ محمد اقبال کے نظریہ خودی پر سیر حاصل بحث کیجیے۔

ii۔ امیر خسرو کی غزل گوئی پر مفصل نوٹ لکھیے۔

iii۔ مولانا روم کی مثنوی معنوی پر تفصیل سے روشنی ڈالیے۔